

ANATOMIE, FYSIOLOGIE, PATHOLOGIE EN PSYCHOLOGIE 2 VOOR VERPLEEGKUNDE

Boom beroepsonderwijs
info@boomberoepsonderwijs.nl
www.boomberoepsonderwijs.nl

Auteur(s): L. van Engelen en V. Landsmeer-Dalm
Eindredactie: V. Landsmeer-Dalm en E. van der Hart

Bronvermelding: Janson George | Shutterstock.com

Titel: Anatomie, fysiologie, pathologie en psychologie 2 voor verpleegkunde
ISBN: 9789037264395
Eerste druk/eerste oplage

© 2024 Boom Beroepsonderwijs | Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van een (of meerdere) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Boom beroepsonderwijs, te vinden op www.boomberoepsonderwijs.nl.

INHOUD

Voorwoord	9
Thema 1 Hormoonstelsel	14
1.1 De rol van hormonen	15
1.2 Anatomie van het hormoonstelsel	16
1.3 Fysiologie van het hormoonstelsel	20
1.4 Werking van specifieke hormonen	24
1.5 Begrippen	38
Thema 2 Aandoeningen aan het hormoonstelsel	44
2.1 Diabetes mellitus	45
2.2 Schildklier-aandoeningen	52
2.3 Bijnierschorsinsufficiëntie	56
2.4 Groeistoornissen	61
2.5 Kritische beroepssituatie	64
2.6 Verdieping	65
2.7 Begrippen	66
Thema 3 Voortplantingsstelsel vrouw	68
3.1 Anatomie en fysiologie	69
3.2 Ontwikkeling van de geslachtscellen	73
3.3 De menstruatie en hormonen	77
3.4 Zwangerschap	80
3.5 Bevalling	86
3.6 Begrippen	89
Thema 4 Aandoeningen aan de geslachtsorganen bij de vrouw	94
4.1 Ontstekingen en infecties	95
4.2 Endometriose	99
4.3 Prolaps	102
4.4 De overgang en menopauze	103
4.5 Kritische beroepssituatie	106
4.6 Begrippen	107
Thema 5 Problemen tijdens de zwangerschap	108
5.1 Zwangerschapskwalen	109

5.2	Bestaande aandoeningen	113
5.3	Problemen tijdens de zwangerschap	117
5.4	Problemen tijdens de bevalling	127
5.5	Kritische beroepssituatie	135
5.6	Verdieping	135
5.7	Begrippen	139
Thema 6	Voortplantingsstelsel man	142
6.1	Voortplantingsstelsel van de man	143
6.2	Ontwikkeling mannelijke geslachtscellen	146
6.3	Hormonale regeling	149
6.4	Begrippen	150
Thema 7	Aandoeningen aan de geslachtsorganen bij de man	152
7.1	Fimose	153
7.2	Hypospadie	154
7.3	Niet-ingedaalde testikels	157
7.4	Prostatitis	158
7.5	Prostaatkanker en zaadbalkanker	160
7.6	Kritische beroepssituatie	165
7.7	Begrippen	166
Thema 8	Seksueel overdraagbare aandoeningen	168
8.1	Chlamydia	169
8.2	Genitale wratten	170
8.3	Gonorrroe	172
8.4	Herpes genitalis	173
8.5	Syfilis	175
8.6	Kritische beroepssituatie	178
8.7	Begrippen	179
Thema 9	Kinderziekten	180
9.1	Waterpokken	181
9.2	Bof, mazelen en rodehond	184
9.3	Vijfde ziekte, zesde ziekte en roodvonk	190
9.4	RS-virus en kinkhoest bij kinderen	193
9.5	Hersenvliesontsteking bij kinderen	195
9.6	Kritische beroepssituatie	197
9.7	Verdieping	198
9.8	Begrippen	200

Thema 10 Psychologie	202
10.1 Het vakgebied psychologie	203
10.2 Psychische functies	203
10.3 Gedrag	208
10.4 Gedragsverandering	210
10.5 Psychopathologie	214
10.6 Afwijkend gedrag	215
10.7 Classificeren afwijkend gedrag	219
10.8 Kritische beroepssituatie	220
10.9 Verdieping	222
10.10 Begrippen	224
Thema 11 Ontwikkelingspsychologie	228
11.1 Ontwikkeling	229
11.2 Prenatale ontwikkeling (conceptie-geboorte)	230
11.3 Baby (0-1 jaar)	238
11.4 Dreumes (1-2 jaar)	241
11.5 Peuter (2-4 jaar)	244
11.6 Jong basisschoolkind (4-8 jaar)	246
11.7 Ouder basisschoolkind (8-12 jaar)	250
11.8 Puber (12-16 jaar)	252
11.9 Adolescent (16-21 jaar)	255
11.10 Jongvolwassene (21-35 jaar)	258
11.11 Midden volwassene (35-55 jaar)	260
11.12 Laat volwassene (55-70 jaar)	264
11.13 Oudere (70+ jaar)	267
11.14 Kritische beroepssituatie	270
11.15 Begrippen	271
Thema 12 Leren en motivatie	276
12.1 Leren	277
12.2 Visies op leren	278
12.3 Hoofdvormen van leren	283
12.4 Leervoorkeur	285
12.5 Invloeden op leren	288
12.6 Kritische beroepssituatie	290
12.7 Verdieping	291
12.8 Begrippen	292

Thema 13	Schizofrenie, stemmingsstoornissen en verslaving	294
13.1	Schizofreniespectrumstoornissen	295
13.2	Stemmingsstoornissen	298
13.3	Suicide	302
13.4	Verslaving	304
13.5	Kritische beroepssituatie	308
13.6	Verdieping	309
13.7	Begrippen	312
Thema 14	Angststoornissen en PTSS	316
14.1	Angststoornissen	317
14.2	Obsessieve-compulsieve en verwante stoornissen	322
14.3	Psychotrauma en stressorgerelateerde stoornissen	326
14.4	Kritische beroepssituatie	329
14.5	Verdieping	330
14.6	Begrippen	332
Thema 15	Stoornissen in de persoonlijkheid, seksualiteit en bewustzijnstoestand	336
15.1	Persoonlijkheidsstoornissen	337
15.2	Dissociatieve stoornissen	344
15.3	Seksuele disfuncties	347
15.4	Parafiele stoornissen	351
15.5	Genderdysforie	354
15.6	Kritische beroepssituatie	358
15.7	Begrippen	359
Thema 16	Stoornissen in de lichaamsbeleving en regulatie	364
16.1	Slaap-waakstoornissen	365
16.2	Voedings- en eetstoornissen	371
16.3	Stoornissen in de relatie tussen lichaam en geest	377
16.4	Kritische beroepssituatie	379
16.5	Begrippen	381
Thema 17	Stoornissen ontstaan in de kindertijd	384
17.1	Verstandelijke beperking	385
17.2	Autismespectrumstoornis	389
17.3	Communicatiestoornissen	393
17.4	Specifieke leerstoornissen	395
17.5	Aandachtsdeficiëntie-/hyperactiviteitsstoornis	398

17.6	Ticstoornissen	401
17.7	Motorische stoornissen	402
17.8	Stoornissen in de zindelijkheid	403
17.9	Gedragstoornissen	405
17.10	Hechtingsproblematiek	408
17.11	Kritische beroepssituatie	413
17.12	Verdieping	414
17.13	Begrippen	417
Thema 18 Syndromen		422
18.1	Oorzaken van een verstandelijke beperking	423
18.2	Syndromen	424
18.3	Bijkomende problemen	433
18.4	Tips voor de dagelijkse omgang	436
18.5	Kritische beroepssituatie	438
18.6	Verdieping	438
18.7	Begrippen	442
Thema 19 Neurocognitieve stoornissen		444
19.1	Beperkte en uitgebreide neurocognitieve stoornissen	445
19.2	Dementie	446
19.3	Traumatisch hersenletsel	453
19.4	Overige neurocognitieve stoornissen	455
19.5	Delirium	460
19.6	Kritische beroepssituatie	462
19.7	Verdieping	463
19.8	Begrippen	465
Thema 20 Comorbiditeit		468
20.1	Complex beeld	469
20.2	Verstandelijke beperking	470
20.3	Lichamelijke beperking	476
20.4	Dubbeldiagnose	479
20.5	Ouderen en comorbiditeit	480
20.6	Kritische beroepssituatie	483
20.7	Begrippen	485
Bronnen		486
Index		509

VOORWOORD

Angerenstein Zorg & Welzijn is een complete serie leermiddelen voor de volgende kwalificatiedossiers:

- Maatschappelijke zorg
- Pedagogisch werk
- Sociaal werk
- Verzorgende-IG
- Verpleegkunde.

Voor de verpleegkunde is vakkennis van uiteenlopende onderwerpen van groot belang. Dit vormt de basis voor het handelen in de beroepspraktijk, waarbij de zorgvrager met zijn wensen en behoeften centraal staat. De bronnenboeken van Angerenstein Zorg & Welzijn bevatten alle benodigde theorie voor de beginnende beroepsbeoefenaar.

De serie leermiddelen voor het kwalificatiedossier verpleegkundige bestaat uit acht bronnenboeken met online aanvullende verwerkingsopdrachten, kritische beroepssituaties en toetsen:

- Anatomie, fysiologie, pathologie en psychologie 1 voor verpleegkunde
- Anatomie, fysiologie, pathologie en psychologie 2 voor verpleegkunde
- Plannen van verpleegkundige zorg en coördinatie
- Professioneel werken voor verpleegkundigen
- Verpleegtechnische handelingen
- Ziekenhuis
- Zorg en begeleiden 1
- Zorg en begeleiden 2

Koppeling kwalificatiedossier 2020

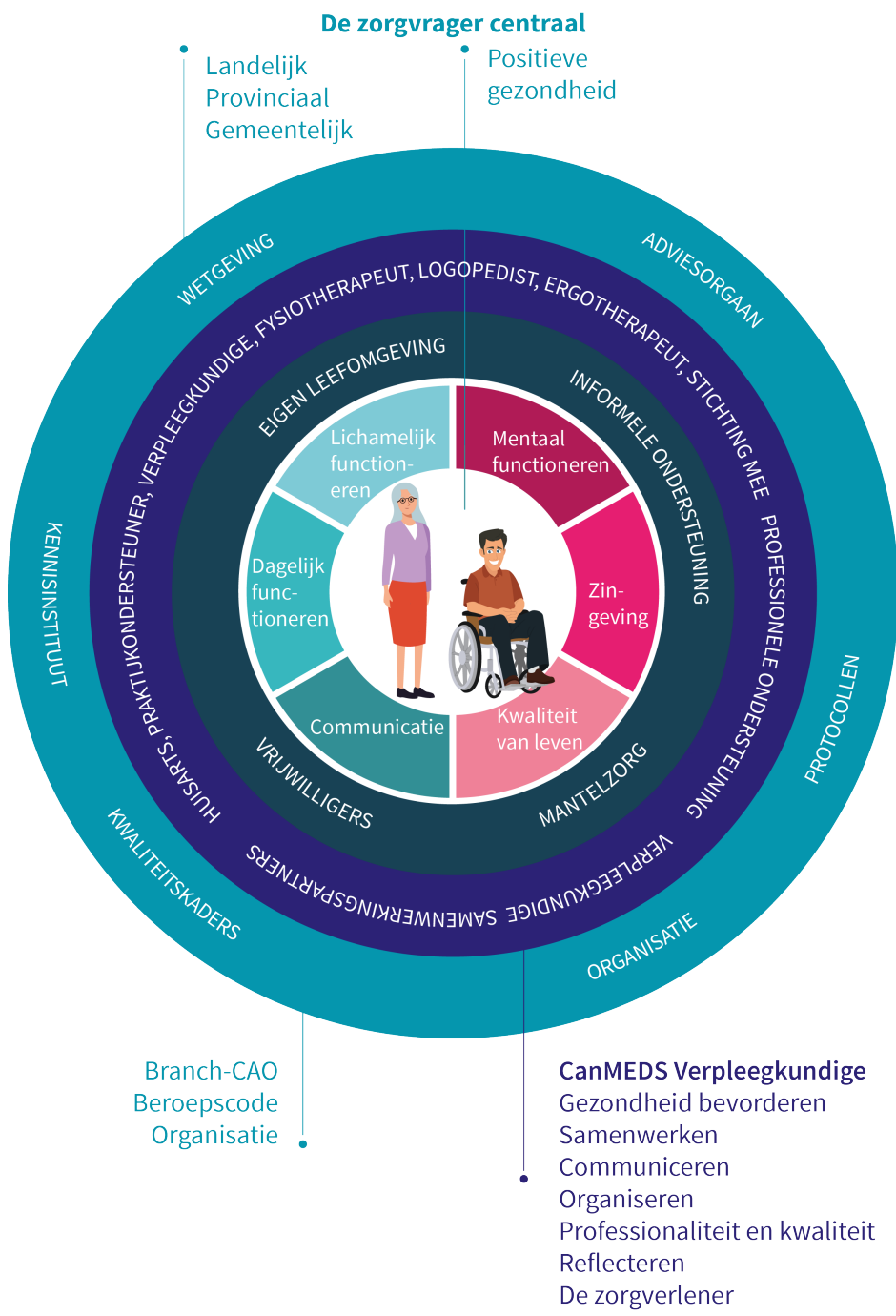
Elk thema heeft een koppeling met één of meerdere werkprocessen van het kwalificatiedossier. Hieronder tref je per thema aan met welk werkproces(sen) deze is gekoppeld:

	B1-K1-W1	B1-K1-W2	B1-K1-W3	B1-K1-W4	B1-K1-W5	B1-K1-W6	B1-K1-W7	B1-K2-W1	B1-K2-W2	B1-K2-W3
Anatomie, fysiologie, pathologie en psychologie 2 voor verpleegkunde										
1 Hormoonstelsel	x		x							
2 Aandoeningen aan het hormoonstelsel	x	x								
3 Voortplantingsstelsel vrouw	x		x							
4 Aandoeningen aan de geslachtsorganen bij de vrouw	x	x								
5 Problemen tijdens de zwangerschap	x		x							
6 Voortplantingsstelsel man	x	x	x							
7 Aandoeningen aan de geslachtsorganen bij de man	x		x							
8 Seksueel overdraagbare aandoeningen	x	x								
9 Kinderziekten	x	x								
10 Psychologie	x		x							
11 Ontwikkelingspsychologie	x	x								
12 Leren en motivatie	x	x								
13 Schizofrenie, stemmingsstoornissen en verslaving	x	x								
14 Angststoornissen en PTSS	x		x							
15 Stoornissen in de persoonlijkheid, seksualiteit en bewustzijnsstoestand	x	x								
16 Stoornissen in de lichaamsbeleving en regulatie	x	x								
17 Stoornissen ontstaan in de kindertijd	x		x							
18 Syndromen	x		x							
19 Neurocognitieve stoornissen	x		x							
20 Comorbiditeit	x		x							

Anatomie, fysiologie, pathologie en psychologie 2 voor verpleegkunde

Anatomie, fysiologie, pathologie en psychologie 2 voor verpleegkunde is één van de acht boeken voor de opleiding MBO verpleegkunde. Dit bronnenboek is het vervolg op het eerste deel over anatomie, fysiologie, pathologie en psychologie en bevat 20 thema's. De eerste 9 thema's gaan in op diverse onderdelen van het lichaam en bijhorende aandoeningen. Daarna wordt er ingegaan op de (ontwikkelings)psychologie en de psychopathologie.

De beschreven theorie en verwerkingsopdrachten zijn gebaseerd op de visie waarbij de zorgvrager centraal staat en zo veel mogelijk zijn eigen regie behoudt.

De zorgvrager centraal

De zorgvrager en zijn zorgvraag staan tijdens jouw werk als verpleegkundige centraal. Met behulp van de uitgangspunten van ‘de Positieve Gezondheid’ ga je als verpleegkundige met de zorgvrager in gesprek om te achterhalen welke ondersteuning voor hem belangrijk is. Uitgangspunt hierbij is dat de zorgvrager zo veel mogelijk de regie blijft behouden over zijn eigen leven. De ondersteuning komt in de eerste plaats vanuit de eigen leefomgeving (interprofessioneel) en in de tweede plaats vanuit de professional(s).

Opbouw theorie

Een thema bestaat uit drie onderdelen:

1. basistheorie
2. kritische beroepssituatie
3. verdieping.

Basistheorie

De basistheorie bevat informatie die relevant is voor de begeleider maatschappelijke zorg. De theorie wordt verlevendigd met voorbeelden. Belangrijke begrippen worden uitgelegd in de tekst en zijn vet gemaakt.

Wanneer je in de linker kantlijn dit icoontje ziet, kun je in de bijhorende digitale leeromgeving een online aanvulling vinden in de vorm van een filmfragment, verwijzing naar een website of een document.

Kritische beroepssituatie (KBS)

In de KBS word je geconfronteerd met een probleemstelling of dilemma waarbij je niet kunt terugvallen op routinematig handelen. Online vind je bij elke KBS aanvullende opdrachten. De structuur van de opdrachten volgt in veel gevallen de stappen van het klinisch redeneren. Op die manier oefen je als beginnend beroepsbeoefenaar regelmatig met deze manier van redeneren, leer je zorgsituaties goed te doorzien en kun je beredeneerd handelen.

Verdieping

Elk thema bevat aan het einde het onderdeel ‘Verdieping: in de praktijk’. Dit onderdeel beschrijft het belang van de eerder beschreven theorie en op welke wijze de begeleider dit toepast in de praktijk.